

Paul Isert om auktioner, plantager på St. Croix, 1787 (uddrag fra Ingeborg Raunkiær, hvis noter til teksten også er brugt):

... Nogle Dage efter vor Ankomst hertil blev vore Negres Skæbne afgjort. Man havde bragt dem i Land, man pudsede dem op på det bedste efter deres egen Skik, gav dem alle mulige Friheder, og trakterede dem med Lækkerier fra deres Hjemstavn, så at de bildte sig ind, at de var kommen til et Paradis. Men Skinnet bedrager. Salgsdagen kom. Man stillede dem op i Række og Geled, men lod dem ikke vide af nogen Køber før det bestemte Minut. Man åbnede Døren. En Hær af Plantere styrtede ind og tilrev sig som rasende, de Negre og Negerinder, de havde mærket sig i de foregående Dage, da de Sorte kun var stillede til Skue, og bragte dem hen til Sælgerne for at blive enige med dem om Prisen. Det hele gik for sig i et sådant Raseri, at jeg selv var lige ved at blive bange. Hvorledes Negrene herved var til Mode, kan man let tænke sig. Før fire Timer var gået, var de fleste solgt. Resten, 48 mest vanføre eller aldrende Negre, blev solgt næste Dag under et for en Gennemsnitspris af 750 Kr. Stykket. Summen for hele Ladningen beløb sig til ca. 364,000 Kr...

...St. Croix er den vigtigste ø af de danske Besiddelser i Vestindien. Den er for Tiden så godt befolket, at en større Indvandring hertil for Tiden næppe vilde lønne sig. Her er hen imod 3000 Hvide og 24,000 Negre og Farvede i deres forskellige Grader. Øen har to Byer, den ene på Østenden, *Christianssted*, som er Hovedstaden, og den anden, *Frederikssted*, på Vestenden. Christianssted er temmelig regelmæssig bygget med Gader og Tværgader, mest af Træhuse med Spåntag, men her er allerede en Mængde solidt murede Huse i to Etager. Guvernementshuset er prægtigt. De fleste Huse er forsynede med Altaner eller Gallerier, der er af overordentlig Nytte i et hedt Klima. Der er her flere Kirker, danske, engelske og hollandske, og desuden har Herrnhuterne, som vel nok har den største Menighed, en fortræffelig Missions-Station i Byen. Christianssted ligger omkring Havnen, som kun er lille, og som intet Skib kan komme ind i uden Lods. På Østsiden af Havnen er et lille Fort, som kan bestryge Havnen med sit Skyts, og hvori Garnisonen, i Almindelighed 120 Mand, ligger. Lige for Revet er der desuden et Batteri, som kan hindre Indsejling i Havnen.

Landet er gennemgående fladt, men rejser sig på mange Steder i betydelige Højder. Det er dyrket næsten overalt undtagen på små Bjergtoppe, som ligger hen med Skov og til Græsning. Over hele Øen har man de mest fortrinlige Veje, så at man kan køre alle Vegne, hvilket ellers er en Sjældenhed i disse Lande. De vigtigste Produkter er Bomuld, men især dog Sukker, som er af en overordentlig Godhed og meget bedre end det franske, der ikke godt kan sendes rått til Evropa, fordi det er så klæbrigt. Vort Sukker bliver derimod udført rått altsammen undtagen fra en eneste Plantage, som raffinerer det een Gang. Også St. Croix Rom er bedre end den franske. Klimaet her er næsten så hedt som i Guinea, skønt Landet ligger på 17 ° n. B., men det er mere Forandring underkastet. Man mærker også her noget, der svarer til Vinteren i Norden og på samme Tid, i Henseende til Ufrugtbarhed og Tørhed, og Maj med de hyppige Regnfald er Forårsmåned her som hjemme.

Sukkerplantning kan altid foretages efter Regn, men man planter især efter de store Regnfald i Efteråret. Femten—atten Måneder efter er Rørene fuldvoksne og modne til Høsten, som begynder i Januar og ender i Juli. Man planter Sukkerrøret i Rækker, i 2 Fod dybe Furer, med 4 eller, i fed Jord, 6—8 Fods Afstand mellem Planterne. At holde Jorden i Sukkermarken fri for Ukrudt er et vanskeligt Arbejde. Når Rørene er modne, hugges de af og presses imellem lodretstående Jernvalser, der drives af et Mølleværk ved Vind-, Vand- eller Hestekraft. Saften samles i store Kedler og indkoges til Sukker ved Vandindholdets Fordampning. Blandt Næringsmidler, som dyrkes her, er især Jams, søde Kartoner [Batater], den spiselige Arum og et Slags Ærter.

Den vestindiske Jams, *Cassava*, indeholder en giftig Saft, som gør, at den ikke uden videre kan bruges som den guineiske. Man skræller Rødderne, der er c. en Fod lange og halvt så tykke, og river dem på et stort Rivejern til Mel, der er vådt af Saft. Melet kommes i et Klæde og presses i en Presse eller med store Sten, til det er ganske tørt. Derpå bager man store tynde Kager af det på en Jernplade over jævn Ild. Disse Cassavabrød er meget yndede både af Negrene og de Hvide, der er født i Vestindien (Kreoler).

Af Frugter har man her en behagelig Mangfoldighed, der er ejendommelige for Vestindien, og man har indført nogle Slags fra Ostindien, hvoraf Mangoen er den bedste. Europæiske Grønsager har man også, men de plejer ikke at blive så gode i Vestindien som hjemme. St. Croix har ingen ejendommelige Tamdyr, men man har tilført Stedet alle dem, man har i Europa, og de formerer sig godt; dog bliver de aldrig så fede som i Europa; hvilket måske skyldes Stedets stærke Hede, som medfører Dyrenes større Fordampning; kun Får og Geder, der kan leve af ret tørt Foder, bliver temmelig fede. Perlehønsene, der er hidført fra Guinea, er bleven så godt som hjemme her.

Jordbunden er forskelligartet; på de fleste Steder en gul eller rødlig Lerjord, andre Steder en fed Muldjord. Overalt ligger større og mindre Sten, der gør Jorden særlig besværlig at arbejde i. Jorden hakkes til Dyrkning i den ulykkelige Negers Sved, og da Prisen for Negre stiger med hvert År, presser Planterne så meget Arbejde af dem som muligt uden at dræbe dem. Den almindelige Behandling af disse Stakler, især dem ved Markarbejde, er udenfor al Menneskelighed. Jeg så det. O, havde jeg dog aldrig set det! Jeg så, hvordan man for ringe, ofte indbildte Forseelser bandt dem til Pælen og offentlig med Slavepisen sønderflængede deres Kød! De flestes Ryg bærer for Livstid blodige Beviser på Mishandling med Pisen. Men det er ikke engang altid nok, at man blot hugger deres Hud af; nej! det vilde være en for kortvarig Smerte. Også bag efter skal de føle! Man balsamerer derfor Sårene ind med spansk Peber og Salt! og hvad var det så for en Forbrydelse, hvorfor den arme Synder fortjente sådanne Dødspinsler? »Løbet Maron¹ (løbet bort) er den Hund!« brøler den ophidsede Foged. »Giv ham et Jernhals-bånd med et Par Horn, så at man da kan kende ham!«

Opfindelserne til Pinsel af Negrene er utallige. Men ingen omgås dog mere barbarisk med sine Slaver end den herlige Yngel, Frimulatterne, eller disse Mellemting af Europæere og Negre. En Kvinde i mit Nabolag havde en Slavinde, som havde slået noget i Stykker for hende. For nu ret at hævne sig føleligt, bandt hun hendes Hænder og hængte hende op ved dem på en Krog, efter at hun først havde ladet hende trække Særken af. Hun stak hende så med en Nål langsomt over hele Kroppen, så at det arme Menneske skreg forfærdeligt. Hun fortsatte denne Behandling i over en Time, indtil endelig barmhjertige Naboer kom løbende til og bad Slavinden fri.

I de fleste af Negrenes Forseelser er de Hvide selv Skyld. De forlanger, at Negrene skal være dem tro, ikke løbe bort, og dog giver de dem selv Grund dertil, idet de dels giver dem for dårlig Føde, dels ikke engang giver dem nok. Det sker ikke sjældent, at en Neger kommer til Plantagens Forvalter² med indfalden Mave og beder om noget at spise, og over denne Dristighed kan Forvalteren være tyrannisk nok til at lade ham få et Dusin Slag af Ridepisen. Disse Uhyrer af Grusomhed giver ofte ikke engang Negrene det, som Planterne selv har bevilget, men beriger sig på denne Måde på de Ulykkeliges Mave, medens Negrene er ude af Stand til ellers at tjene noget til

¹ Løbet som en Abe bort i Skovene. Abe hed på vestindisk Negersprog Maron. På St. Croix er et Bjerg, som kaldtes Maronbjerg, fordi Slaverne flygtede derop og gemte sig i Busket, hvor man gjorde Jagter på dem som på vilde Dyr

² Mange Plantageejere boede efterhånden ikke på deres Plantage, men i Europa eller et andet Sted, hvilket var — som det altid vil være — i flere Henseender uheldigt. »Herrens Øje feder Hesten«, siger et engelsk Ordsprog, og på Dansk hedder det: »Ved Bondens Fodtrin vokser Kornet«. Forvalteren vågede ikke over Jord og Slaver som Herren selv.

deres Føde. Det er sørgeligt at se disse Ulykkelige blive dreven til Arbejdet, der begynder allerede før Solopgang og først ender sent om Natten. Tredive Slaver med Hakke på Skulderen har altid to Bombaer (d. e. sorte Opsynsmænd), hver med en forfærdelig Pisk, som de den meste Del af Tiden lader spille i Luften, som man gør hos os efter Okser for Ploven. Forglemmer en af de arbejdende sig et Øjeblik, bliver han straks kureret med Pisken. De vedholdende Strabadser og Pisk i Forbindelse med en elendig Kost, dræber eller ødelægger snart den fortrinlig skabte Neger ganske. O, hvad var I?! Og hvad er I nu?! Disse sørgelige Spørgsmål har jeg ikke sjælden gjort mig selv, når jeg så en Trop af disse Ulykkelige med deres Driverere.

En Negerslave har aldeles ingen Ret. En Hvid, som slet ikke kommer ham ved, kan uden Grund lade ham prygle halvt ihjel, og Negeren tør ikke i mindste Måde værgе sig. Gjorde han det, havde han uimodsigelig forbrudt sit Liv, selv om han kun hævdede sin Hånd. Man har i Virkeligheden en så streng Justits Behov, for at Slaverne ingen Tid skal få til at besinde sig. De holdes altid svedende under Tyranniets Åg, for at de ikke skal få det naturlige Indfald at gøre Oprør, som man allerede har adskillige afskyelige Eksempler på.

Men, siger Forsvarerne af Slaveriet, Negrene er stivsindede Mennesker, dovne, tyvagtige og hengivne til Drik og alle Laster, som deraf flyder. Og har vi ikke her Negre, som, når de bliver spurgt, om de vil vende tilbage til deres Fædreland, svarer nej? Til disse Herrer vil jeg ikke svare andet end, at hvis de skal blive omvendt fra deres forkerte Opfattelse af Negrene, må de gøre sig den Ulejlighed at rejse til det Indre af Afrika, og der se, om de ikke overalt finder Uskyldighedens Spor og de redeligste Mennesker.

At en Neger, der bliver brugt her til sådan noget som Kammertjener, ikke har Lyst at vende hjem til sit Fædreland, er muligt, for han har det her tåleligt, og det er usikkert, om han ikke, hvis han kom hjem igen, vilde blive solgt en Gang til, i hvilket Tilfælde han måske ikke vilde få så god en Stilling, som den han nu har. Men spørg blot Plantage-Negrenes Masser, hvad *de* vilde svare, hvis de da vidste, det var Alvor, at man virkelig vilde bringe dem tilbage!...

... Hvorfor var vore Forfædre dog ikke så fornuftige at anlægge Plantager i Afrika med Sukker, Kaffe, Chokolade og andre i Europa så nødvendigblevne Artikler? Der, hvor man havde kunnet få Arbejdere nok på bedre Vilkår! Nej, Amerikas Opdagelse og Undertvingelse smigrede Forfængeligheden mere. Man havde dog sikkert haft tilstrækkelig grov Samvittighed til at tilegne sig Afrika på samme Måde, hvis ikke det havde været så stort et Fastland og med for mange Beboere til, at det lod sig så let bringe under Åget som Amerika, der under disse Breddegrader mest er Øer og et Fastland gennemskåret af store Floder. Da man her havde myrdet de naturlige Indbyggere og fyldt Landet med Afrikanere, som man havde købt eller endog stjålet og ført hertil, troede man, at man uforstyrret kunde nyde en Besiddelse, mod hvilken Naturen oprøres og hvorved Samvittigheden lider.

Men Afrika er endnu den Verdensdel, hvori man ved Anlæggelse af Plantager kunde efterhånden hindre den skændige Udførsel af Negre fra deres frodige Fædreland. Gerne afstod de Sorte os de bedste og største Landsdele, der i Årtusinder har ligget øde hen, hvis vi kom med Oliegren i Hånd, og ikke med Mordvåben, og for en ringe Betaling vilde de hjælpe os.³

³ »Intet er lettere nu,» siger Monrad, »end at afkøbe dem betydelige Strækninger. Hvor meget Land — ja, mer end en heel Herregaards Marker — vilde man ikke nu kunde faae blot for nogle Ankre Spiritus. Paa denne Maade har man og hidtil gået frem.«

Ifølge Rask var der aldrig Stridigheder mellem Negrene om Jorden. Der var mere end nok af den, og kunne ikke opstå Skændsmål om den. I April og i Juli kom alle Mænd i hver By sammen og rådslog om Jordens Deling, og hvad enhver vilde have, blev uden Modsigelse hans. Der var ingen Gærder eller Grøfter om Negrenes Agre, men enhver, som holdt Kvæg, lod altid et eller flere af sine Børn eller Slaver gå med i

Øer.

Jeg er for bevæget til i Dag at kunne skrive mere. I næste Uge rejser jeg til de franske

Marken og vogte det. Og når Hirsene var næsten fuldmønstret, oprejste man Hytter i Kornet et Stenkast fra hverandre på fire høje Stolper, hvor der bestandig om Dagen sad små Drengene, som med Råben, Skrigene og Sten, som de slog ud med Slyngene, jog og skræmmede Fuglene bort af Agrene. — Men om Natten råder de store Pindsvin og Vildsvin — d. v. s. længere inde i Landet, hvor der er Skov i Nærheden, og Bøfler og Elefanter gør ofte stor Skade i Hirse- og Majsmarkerne, men Græshopperne er værre end alle andre, når de kommer.